

ΦΟΙΒΟΣ

ΕΠΙΜΗΝΙΟΣ ΣΥΓΓΡΑΦΗ

ΠΕΡΙ

ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΙΕΙΑΣ

ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΡΟΧΕΙΡΟΥ
ΟΙΚΙΑΚΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ ΕΝ ΕΛΛΑΔΕΡΕΙ ΙΑΤΡΟΥ

ΥΙΟΥ

ΙΩΑΝΝΙΝΟΥ Π. ΗΜΕΡΩΝ

Βησις συν. προπλ. φ. 5. Δια τὸ ἐξωτ. 5. 50 μετὰ τοῦ ἰατροφύλου καὶ ἡλίου

ΕΤΟΣ ΙΘ'. — Ἐν Ἀθήναις τῇ 1 Μαρτίου 1897. ΑΡ. 3.

ΥΓΙΕΙΝΑ ΑΝΑΛΕΚΤΑ

Ἡ ἀγρυπνία βλάπται, όταν κερράγεται ἐκ βρώσεως δυσπέ-
πτων φαγητῶν.

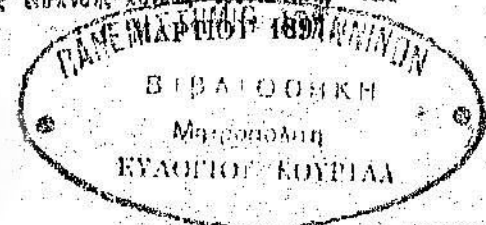
Ἡ ἀσιτία (ἡ στερῆσις ἀρκείης τροφῆς) ἰσχυραίνει μὲν ἀλλὰ
οὐ πολὺ βλάπται.

Ὁ ὕπνος διεικολύνει τὴν καλὴν πέψιν τῶν τροφῶν. ἡ δὲ
ὀρέψις καὶ ἡ ἀνάπτυξις τοῦ σώματος γίνονται πάντοτε πῆν νύ-
κτα. Ἐν ταῦτοις ἐπῆρξεν ἐν Τορκίᾳ τῆς Ἀμερικῆς ἀνθρώπος
πλούσιος κτηματίας, ὁ ὅποιος ἐπὶ 6 μῆνας ἔμεινεν ἀύπνος, χωρὶς
να αἰσθανθῇ πόθον πρὸς ὕπνον.

Κατὰ τὸ ἔαρ ὁ καιρὸς δὲν εἶνε εὐνοϊκὸς πρὸς κινήσιον διὰ
λαγωνικῶν. εἰς ὁ καιρὸς δυστέτακτος (ἀκατάλληλος πρὸς κινή-
σιον) ὡς οἱ πᾶσι ἔλεγον διότι αἱ ὀσμαι τῶν ἀνθρώπων ἐν τῇ ἐ-
ποχῇ αὐτῇ πολλαὶ οὖσαι, καταστρέφουσι πᾶς ἀγίαν τῶν ἰχθύων

ΠΤΑΡΜΟΣ

Ὁ πτάρμος γίνεται ἐνίοτε ἐξ αἰφνιδίας προσβολῆς καὶ ἐπι-
πνοῆς ψυχροῦ ἀέρος, ἢ ἐκ τῆς ἐπιπνοῆς κόπρας ἐπιδημιολογίας τῆς

νεύρων της βλενομεμβράνης των ρωθίωνων, ως ἐστὶ ὁ ταμβάκος εἰς τοὺς ἀουνηθιστοὺς, ἢ κόνις σαβατίλη κτλ.

Ἄλλοτε γίνεται αὐτομάτως ἀνευ γνωστῆς αἰτίας καὶ ὡς ἐκ τούτου ἀνέκαθεν οἱ ἄνθρωποι θεωροῦσι τὸν πταρμὸν ὡς μαντικὸν συμβάν, δηλοῦν προσεχῆς συμβάν κακὸν ἢ καλόν.

Ὅταν τις ἐπιταρνίζετο προσεφάνουν οἱ ἀρχαῖοι **Ζεὺς σώσον**, αὐτῷ διετηρήθη καὶ παρ' ἡμῖν τὸ λέγειν **σωτηρία, Σου.** Ὅταν ὁ Κύριος ὁ νεώτερος ἡτοιμάζετο νὰ ὑποχωρήσῃ εἰς τὸν πόλεμον, εἰς στρατιώτης ἐπάρη ἀμέσως πάντες οἱ στρατιῶται ἐφώνησαν **Ζεὺς σώσον.**

Ὁ Εὐστάθιος λέγει ὅτι ὁ πρὸς τ' ἀριστερὰ πταρμὸς σημαίνει κακόν, ὁ δὲ πρὸς τὰ δεξιὰ καλόν.

Ὁ Πλούταρχος, λέγει, ὅτι ὅταν ὁ Θεμιστοκλῆς ἐθυσίαζε πρὶν γίνῃ ἢ ἐν Μαραθῶνι μάχῃ, εἰς τὸν θεατῶν ἐπάρη καὶ ἐκ τούτου ἐμάντευσεν ὅτι οἱ Ἕλληνας νικήσουσι τὸν Πέρσην.

Ὁ Γαληνὸς λέγει ὅτι, ἐὰν πτερνησθῇ ἢ πάσχουσα γυνὴ ἐξ ὑστερισμοῦ, εἶνε σημεῖον ἀγαθόν.

Ὁ Ἰπποκράτης, λέγει, ὅτι τὸ ἄνηθον ὀσφραϊνόμενον παθεῖ τὸν πταρμὸν (Ὅρα περὶ διαίτ. τὸ Β' καὶ εἰς τὰ προρρητικά αὐτοῦ 145.)

—Ὁ Πλάτων, λέγει, ὅτι ἐν τῇ κεφαλῇ ἐδράζει τὸ λογικόν ἐν δὲ τῇ καρδίᾳ τὸ θυμοειδές.

—Ὁ Γαληνός, λέγει, ὅτι τὰ πάθη τῆς ψυχῆς ἐδράζουσιν ἐν τῇ καρδίᾳ.

—Ὁ Ἀριστοτέλης, λέγει, ὅτι οἱ ὀφθαλμοὶ τῶν ὀργιζομένων ἐρυθροῦνται (πρ. 32).

— Δι συγκινήσεις ἐκ χαρᾶς ἐνίοτε βλάπτουσι τὴν υγιειάν καὶ ἐπιφέρουσι καὶ αὐτὸν τὸν θάνατον. Ὁ Σοφοκλῆς ἀπέθανεν ἐκ χαρᾶς κατὰ τὸ 84 ἔτος τῆς ἡλικίας του, ὅτε ἐβραβεύθη ἐν τοῖς Ὀλυμπιακοῖς ἀγῶσι μίᾳ τῶν τραγωδιῶν του. Ὁ Πάππας Λέων ὁ δέκατος ἀπέθανεν ἐκ χαρᾶς, διότι ἐμαθεν ὅτι ἐκυριεύθησαν δύο πόλεις. Τοῦ Λειβνιτίου ἡ ἀνεψιὰ ἀπέθανεν ἐκ χαρᾶς διότι εἶδεν 80,000 δοῦκάτων ὑπὸ τὸ στρώμα τοῦ θείου της.

Καὶ ὁ φόβος ἐπιφέρει ἀλέθρια ἀποτελέσματα παραλυσίας, σπασμοῦς, βλάβας διανοητικὰς καὶ ἐνίοτε τὸν θάνατον. Παντοῦ ὑπάρχουσι τοιαῦτα παραδείγματα. Δύο γυναῖκες σφόδρα φοβηθεῖσαι αἰφνης ὑπέστησαν μελάνισμα τοῦ δέρματος, καὶ ἐν ᾧ ἦσαν ληθαί κατεστάθησαν μαῦραι διὰ βίου.

Ἄλλω λέγεται τὸ παραφρονεῖν ἐκ χαρᾶς ἢ λύπης.

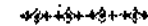
Ἡ Σαμέλη κατὰ τὴν μυθολογίαν ἀπέθανεν ἐκ φόβου. Ὁ ἐκ φόβου καταστάς βωβὸς καλεῖται ἐνεός.

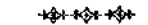
Τὸ ἀνακάδιον εἶνε καρπὸς τῶν Ἰνδιῶν. Τοῦτο, ὡς καὶ ὁ καφές, αἰξάνει τὴν μνήμην καὶ τὴν διάνοιαν.

Ὁ καφές εἰς τὸ Ἑλληνικὸν κλίμα δὲν ταράττει ἐπαισθητῶς τὸ νευρικὸν σύστημα. Συνεχῶς πινόμενος διὰ τῆς ἔξω δειλίαν νευρικὴν ταραχὴν ἐπιφέρει. Μήνον τροφὸν μικρὸν εἰς τὴν χεῖρα τοῦ γράφοντος παρέχει, ὅστις παρέχεται ἐντὸς ὥρας. Εἰς δὲ τοὺς μὴ συνειθισμένους εἰς τὴν πόσιν τοῦ καφέ ἐπιφέρει ἀϋπνίαν ἀβλαβήν.

Περὶ καφέ ὄρα Φοῖβον καὶ συνεκδ. υγιεινὴν διεξοδικώτερον.

Μακροβιότης φυτῶν. Πελέα 385 ἔτη. Κισσὸς 450. Σφένδαμνος 516. Λάριξ 576. Πορτοκαλία 630. Κυπάρισσος 810. Ἑλαία 800. Καρυά 900. Πλάτανος 1000. Φιλύρα (φλαμούρι) 1100. Πεύκη 1200. Ἄρις 1500. Κέδρος 2000. Σπιλάξ 3200!

Ο ΖΩΪΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ

Ἡ ἀκατανόητος δύναμις αὕτη, ἣτις ἐνυπάρχει εἰς πάντα τὰ ὄντα τὰ ἔχοντα ζωὴν καὶ δι' ἧς μυστηριωδῶς διατηρεῖται ἡ ζωὴ, ὑπάρχει ἐνίοτε εἰς τινὰς ἐν ὑπερβολῇ καὶ παρέχει διάφορα ἐκτακτὰ ἀποτελέσματα. Μεταξὺ τῶν ὄσων ἀναφέρομεν ἐν τῇ Συνεκδ. υγιεινῇ σελ. 517 προσθέτομεν ἤδη καὶ τότε, τὸ ὄποιον ὑπῆρξεν ἐν Καναδᾷ τῆς Ἀμερικῆς.

Νεῶνις ἔσχε τοσούτον τὴν δύναμιν ζωϊκοῦ ἠλεκτρισμοῦ, ὥστε ἠμοίαζε πρὸς ἠλεκτρικὴν μηχανήν. Οὐδεὶς ἠδύνατο ψαῦσαι τὴν αὐτῆς χεῖρα, μήτε ἐγγίσει τὸ ὕδωρ τριβλίου, ἐνθα αὕτη εἶχε τὴν χεῖρα. Ἐάν τις ἤγγιζε τὴν χεῖρα ἐπ' αὐτῆς ἀμέσως ἠσθάνετο τινάγμὸν ὡς ἐν ἔσφαυ ἠλεκτρικὸν πόλον. Τόσον σφοδρὸς ἦτον ὁ ἠλεκτρισμὸς ὥστε ἠσθάνοντο ἠλεκτρικὸν τινάγμὸν 20 ἄνθρωποι συγκατούμενοι διὰ τῶν χειρῶν των.

Σὺν ταῦτοις, εἶχε καὶ δύναμιν μαγνητισμοῦ. Μάχαιρα ἀνεπήδα ἐπὶ τῆς χειρὸς της. Βελόναι προσεκολλῶντο ἐκ τῆς χειρὸς της καὶ ἐκρέμαντο διὰ τῶν ἀκίδων των. Ἐὰν εἰσῆρχετο εἰς ἄλαμον ἐνθα ὑπῆρχον ἄνθρωποι, ἐκαστος ταύτων καταλαμβάνετο

ὕπὸ νευρικής παραχΐης, ὁ μὲν ὑπνιαντε, ὁ δὲ ἐχασμάτο. Τῇ φαβοει τῆς χειρός τῆς ἐξυπνιαν παιδίον κατελαμβάνετο ὑπὸ ὑπνίου· καὶ αὐτὰ τὰ ζῶα τ' αὐτὸ ὑπέφερον. Εἰς κῆρον ἔμενον ὑπνώτων παρὰ τοῦς πόδας τῆς διαρκῶς ὡς νεκρός.

Τοιαύτην ὑπερβάλλουσαν ἠλεκτρικὴν δύναμιν ἔχουσι καὶ τινες ἰχθύες ἢ νάρκη (Torpille), ὁ Σκουροζ, ὁ γυμνωτής κτλ. Καὶ δένδρα ὑπάρχουν τοιαῦτα ἠλεκτρικά.

ΠΡΟΧΕΙΡΟΣ ΝΟΣΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ

ΠΕΡΙ ΜΙΑΣΜΑΤΩΝ ΝΟΣΟΛΟΓΙΚΩΣ

Τὰ μιάσματα, ἐγκλειστα ὄντα, διαρκοῦσιν ἐπὶ ἔτη. Συνέβη ἀνοιχθῆναι τάφον θανάτους ἐκ κοινῆς νόσου πρὸ ἑτοῦς καὶ ἐπέκεινα ἐκ δὲ τῆς ἀποφοράς ὑπέστησαν οἱ παρεσιώτες κεφαλαλγίαν, ναυτίαν, καὶ τινες νόσον. Ἄλλοτε ἠνεώχθη μετὰ 30 ἔτη τάφος ἐνθά ἐκειτο θανάτων ἐξ εὐλογίας, καὶ ἀμέσως προσεβλήθησαν ἐκ τῆς νόσου οἱ ἀνορύξαντες τὸν τάφον.

Διὰ ταῦτα ἀνέκαθεν ἐπεβλήθη θρησκευτικῶς εἰς πολλοὺς λαοὺς τὸ ἐνταφιάζειν καλῶς καὶ ἐν λάρνακι τοὺς νεκροὺς ἵνα μὴ διαχύνεται τὸ ἐκ τῆς σήψεως μίasma εἰς τὴν ἀτμοσφαιραν. Πρὸς μείζονα ἀσφάλειαν καὶ ἀποφυγὴν τῆς σήψεως ἐπένοήθη παρὰ τοῖς ἀρχαίοις τὸ καύσιμον τῶν νεκρῶν, ὅπερ ἰδίως ἐπράττον εἰς πτώματα ἐκ λοιμικῶν νόσων ἀποθνησκόντων. Οὕτως λέγει ὁ Ὀμηρὸς ὅτι ἐγένετο ἐν Τροίᾳ, τῆς ἐπιδημίας τοῦ λοιμοῦ ἐνσκήψαντος.

παῖσι δὲ πυρὰι νεκῶν καλοντο θαρμιαί.)

Οἱ Αἰγύπτιοι τὸ πάλαι ἐταρτίχουν τοὺς νεκροὺς διὰ τὸν αὐτὸν λόγον.

Ἐὐρῆσκειται ἡ φθοροποιὰ αὐτῆς ἕλη τοῦ μιάsmatos ὑπὸ δύο καταστάσεις, ὑπὸ ἀερίαν καὶ ὑπὸ ὑγρῶν· δηλαδὴ εὐρίσκειται μεμιγμένη μετὰ τοῦ ἀέρος ἐνθα κολυμβᾷ, ἢ μετὰ ὑγρῶν ἐνθα ὡσαύτως κολυμβᾷ.

Ἐἰσέρχεται ἐντὸς τοῦ διοργανισμοῦ τοῦ ἀνθρώπου ἢ διὰ τῆς εἰσπνοῆς τοῦ ἀέρος, τοῦ ἔχοντος τὴν ἕλην ταύτην, ἢ διὰ τοῦ ἐμβολιασμοῦ καὶ τῆς ἐπιφῆς ἐπὶ τοῦ σώματος τῆς ὑγρᾶς ἕλης, τῆς ἐχούσης τὸ μόλυσμα.

Παράγεται αὐτὴ ἐκ τῆς ζυμώσεως ἢ τῆς σήψεως ζῶικῶν ἕλων, ἐξ ὧν ἀποτελοῦνται κατὰ τὸ εἶδος τοῦ ζυμομένου ἢ σηπομένου σώματος, σμῆνη μικροζωαρίων διαφόρων εἰδῶν, τὰ ὅποια ὑφίστανται μεταμορφώσεις ἐκ σκωληκοειδῶς εἰς πτερωτὴν κατάστασιν, καθάπερ ἔχει ὁ βόμβυξ κλπ. Καὶ ὅταν τὰ μικροζωάρια εὐρίσκωνται ὑπὸ κατάστασιν σκωληκοειδῆ, διατελοῦσιν ἐντὸς ὑγρῶν κολυμβῶντα. Ὅταν δὲ μεταμορφωθῶσιν εἰς πτερωτὰ, ἀνίπτανται, καὶ κολυμβῶσιν ἐν τῷ ἀέρι, ἐν τῷ ὁποίῳ εἰσὶ τοσοῦτον πλείονα, ὅσον ἐγγύτερός ἐστιν ὁ ἀήρ τῆ παραγωγικῆς πηγῆς τῆς ἕλης ταύτης.

Καλεῖται ἡ ἕλη αὕτη μίasma, ὅταν εὐρίσκηται ὑπὸ ἀερίαν κατάστασιν, καὶ εἰσέρχεται εἰς τὸν διοργανισμόν τοῦ ἀνθρώπου διὰ τῆς ἀναπνοῆς τοῦ ἔχοντος ταύτην ἀέρος· μόλυσμα δὲ, ὅταν εὐρίσκηται ὑπὸ ὑγρῶν κατάστασιν, καὶ εἰσέρχεται εἰς τὸν διοργανισμόν ἢ δι' ἐμβολιασμοῦ, ἢ διὰ συγχρωτισμοῦ.

Φυσικῶς θεωροῦμενον τὸ μίasma ὡς πρὸς τὸ μόλυσμα, ἔπεται ὅτι τὸ μὲν μίasma, ὅν ἐν τῷ ἀέρι, εἶνε ἀραιότερον τοῦ μολύsmatos, ὅντος ἐν τοῖς ὑγροῖς· διότι καὶ ὁ ἀήρ ἀραιότερος πολὺ ἐστὶν ὑγροῦ. Ὅθεν τὸ μικρὸν ποσὸν μολύsmatos, ἀποτελεῖ μέγα ποσὸν μιάsmatos· καὶ ἐὰν πρὸς παραγωγὴν νόσου ἠπαιτῆται ἐλάχιστον ποσὸν μολύsmatos δι' ἐμβολιασμοῦ, ἢ συγχρωτισμοῦ, δι' εἰσπνῆν μιάsmatos ἀποτελεῖται μέγα ποσὸν μιάsmatos τοῦ αἵματος.

Ἡ φθοροποιὰ αὕτη ἕλη εἶτε ὑπὸ κατάστασιν μιάsmatos, εἶτε μολύsmatos εἰσέλη εἰς τὸν διοργανισμόν τοῦ ἀνθρώπου, πολλαπλασιάζεται μεγάλως καὶ ἐπιφέρει ζύμωσιν τῶν χυμῶν τοῦ διοργανισμοῦ, ἐξ ἧς γίνονται ἀλλοιώσεις καὶ βλάβαι, ἐξ ὧν ἀποτελεῖται ἡ νόσος. Κατὰ δὲ τὸ εἶδος τῆς ἕλης, εἶνε καὶ ἡ νοσηρὰ αὕτη ζύμωσις· ἐν ταύτῃ γίνεται καὶ ἡ μεταμόρφωσις ἐκ τῆς σκωληκοειδοῦς εἰς τὴν πτερωτὴν κατάστασιν, ἥτις ὁμῶς εἰς τινα εἶδη οὐδόλως γίνεται σημαντικῆ. Ὅθεν πᾶς νόσος εἶνε πηγὴ μολύsmatos καὶ μιάsmatos· ὁσαύτως πηγὴ ἐστὶ καὶ πᾶν σῶμα σσηπῶδες, καὶ ἕσόν πλείω ἕλη ὑπάρχει σηπομένη, τοσοῦτον πλείον ποσὸν μολύsmatos καὶ μιάsmatos παράγει, καὶ νόσοι εὐχερέστερον παράγονται.

Σήψις καὶ ζύμωσις ἔχουσι τὴν αὐτὴν ἀρχὴν τῆς χυμικῆς παραγωγῆς· ἡ ζύμωσις εἶνε πρῶτος βαθμὸς τῆς σήψεως. Ἐν τῷ νοσοῦντι ἀνθρώπῳ ὑπάρχει ζύμωσις, καθ' ἣν παράγονται σμῆνη ἀπλετὰ μικροζωαρίων ὑπὸ κατάστασιν σκωληκοειδῆ ἐν τοῖς χυμοῖς. Τοῦτων τινὰ μὲν εἶδη εὐχερῶς καὶ μεγάλως μεταμορφοῦνται εἰς πτερωτὰ καὶ ἀνίπτανται ἐν τῷ ἀέρι, μιάsmata γινόμενα· ἄλλα δὲ εἶδη μεταμορφοῦνται ἐν μικρῇ μορῇ καὶ εὐχερῶς ἀνίπτανται.

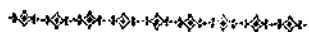
ἐν τῷ ἀέρι, εἶσι δὴλαδὴ μᾶλλον μολύσματα, παρὰ μιάσματα. Καὶ ἄλλα ὄντα λίαν λεπρὰ καὶ ὀλοσχερῶς μεταμορφούμενα εἰς πτερωτὰ, ἀποτελοῦσι μιάσματα παρὰ μολύσματα.

Καὶ τὰ μὲν πρῶτα ἀποτελοῦσιν τὰς μολυσματικὰς καὶ μισματικὰς συνάμα νότους, οἷον τὴν χολέραν, τὴν εὐλογίαν, τὴν λοιμικὴν, κλπ. Τὰ δὲ δευτέρω τὰς μολυσματικὰς κυρίως νότους, οἷον τὴν σφιλιδα, τὸν ἀνθρακκᾶ, τὴν λύσσαν, διάφορα ἐξανθήματα, οἷον τὴν ψώραν κλπ. Καὶ τὰ τρίτω τὰς μιάσματικὰς ἰδίως νότους, οἷον τὸν ἐλώδη διαλείποντα πυρετὸν κλπ.

Ἄλλὰ καὶ αἱ κυρίως μολυσματικαὶ εἶσι καὶ μισματικαὶ πλὴν ἐν ἐλαχίστῃ μοίρᾳ. Ὁ Γαλινὸς (δξ. παθ. Α. β) λέγει ὅτι λυσσᾶ ὁ ἄνθρωπος καὶ ἐὰν εἰσπνεύσῃ τοὺς τῆς ἐκπνοῆς ἀτμοὺς τοῦ λυσσῶντος· τὸ αὐτὸ λέγει καὶ διὰ τοὺς λοβόλους ὄφεις. Ὡσαύτως καὶ αἱ ἰδίως μισματικαὶ εἰσιν ἐν ἐλαχίστῃ μοίρᾳ καὶ μολυσματικαί, π. χ. ὁ διαλείπων πυρετὸς μεταδίδεται ἐκ τοῦ γάλακτος τῆς θηλαστρίας εἰς τὸ θηλάζον, ἐὰν αὕτη πάσχη διαλείποντα πυρετὸν.

Πᾶς λοιπὸν νοσῶν ἐκ νόσου παραγομένης ἐκ μολύσματος εἶνε πηγὴ καὶ μιάματος, διότι ἐκ τοῦ μολύσματος γίνεται, ὡς ἐλέχθη, καὶ τὸ μίasma.

Ἡ δὲ ἀρχικὴ αἰτία τῆς μεταδόσεως τῶν τοιούτων νόσων εἶνε τὸ μόλυσμα.

ΠΡΟΦΥΛΑΞΙΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ ΤΩΝ ΜΙΑΣΜΑΤΩΝ

Πρὸς προφύλαξιν ἐκ τῶν μισμάτων ὑπάρχουσι πολλοὶ τρόποι, οἱ μὲν ἀποβλέπουσι τὴν ἐμπόδισιν τῆς παραγωγῆς καὶ τὴν καταστροφὴν τούτων· οἱ δὲ τὴν προφύλαξιν τοῦ ἀνθρώπου ἐκ τῆς προσβολῆς τούτων.

Τὸ πρῶτον γίνεται, ὅταν τὰ μιάσματα προέρχονται ἐξ ἐλωδῶν χωρῶν, ἢ ἐκ σήψεως πτώματος, ὅταν ὁμοίως προέρχονται ἐκ νοσούντων, τότε ἡ παρεμπόδισις τῆς παραγωγικῆς πηγῆς εἶνε ἀδύνατος. Ἀνάγκη λοιπὸν καταστροφῆς τοῦ υπάρχοντος ἐν τῇ ἀτμοσφαιρᾷ μιάματος. Πολλοὶ πρὸς τοῦτο ἀρχαίως ἐπεινομήθησαν τρόποι, ἔκαιον τότε θεῖον, τοῦ ὁποῦ ὁ καπνὸς καταστρέφει τὰ μιάσματα. Τοῦτο ἐποίησαν καὶ ἐπὶ Ὀμήρου. Οὕτως ἐπραξεν ὁ Ὁ-

δυσσεὺς ἀφ' οὗ ἐφόρευσε τοὺς μνηστῆρας καὶ τὰς φαύλας θεραπεινίδας.

»οἷσε θεῖον, γρη῏, κακῶν ἄκος, οἷσε δὲ μοι πῦρ ἠέφρα θεεῖωσω μέγαρον».

Ὁ δὲ Ἀχιλεὺς ἐκαθάρισε τὸ δέπας αὐτοῦ διὰ θεῖου.

»Τὸ βα τὸτ' ἐκ χηλοῖο λαβὼν ἐκαθάρισε θεεῖω

ἠπρῶτον, ἔπειτα δὲ νιψ' ὕδατος καλῆσι ροῖσι».

Τὸ θεῖον καιόμενον παράγει θεῖωδες ὀξὺ ἐπιστημονικῶς, τὸ ὁποῖον καταστρέφει πᾶν εἶδος μιάματος καὶ πᾶσαν ὄσμην.

Ἐν Ἀθήναις τὸ πάλαι ἐπὶ λοιμοῦ ἐκαθάρισαν τὴν ἀτμοσφαιραν ἐκ τοῦ μιάματος, ἀνάψαντες ἐν διαφόροις μέρεσι τῆς πόλεως πυράς. Κατὰ δὲ τὴν διαταγὴν τοῦ Ἀκρωνος ἱατροῦ δέκατον καὶ παρὰ τοῖς νοσοῦσι πυράς. Καὶ ἐν Ἀσίᾳ κατὰ παράδοσιν, ἐπικρατοῦντος λοιμοῦ, ἔκαιον ἐν ταῖς ὁδοῖς πυράς πρὸς καταστροφὴν τῶν μισμάτων. Διότι τὸ πῦρ καταστρέφει τὰ μιάσματα. Καὶ ἤδη εἰς τὰ λοιμοκαθαρτήρια καταστρέφουσι τὰ μιάσματα καπνίζοντες τὰ μεμισαμένα διὰ καπνίσματος καιόμενων εὐφλέκτων ὑλών, οἷον ἀχύρων, κλπ. Ἡ συνήθεια τοῦ ἀνάπτειν ἐν ταῖς ὁδοῖς πυράς πρὸς καθαρισμόν τῆς ἀτμοσφαιρας τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Φανιστῆ τῆ 27 Ἀβγούστου ἀποβλέπει εἰς τὸν καθαρισμόν τῆς ἀτμοσφαιρας ἐκ τῶν πλεοναζόντων μισμάτων ἐν αὐτῇ κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην. Ὅταν κατὰ τὴν ἄλωσιν τῆς Τριπόλεως τὸ 1821 παρήχθη λοιμὸς ἐν αὐτῇ ἐκ τῆς σήψεως τῶν πολυαριθμῶν πτώματων τῶν φονεθέντων τούρκων, ὁ ἱατροφιλόσοφος Πύρρος διέταξε καὶ ἤναπτον πυράς περὶ τῶν νοσούντων, οἷτινες ἀπυλάττοντο τῆς νόσου. Ὡσαύτως καὶ αἱ ὄσμαι διαφόρων ἀρωματικῶν ὑλών, καὶ ἰδίως ἡ τῆς δάφνης ἐβρωροῦντο ἀρχαίως ὡς καταστρέφουσαι τὰ μιάσματα, ὅπερ ἔγεται ἀληθείας.

Ὁ Λουκιανὸς ἀναφέρει ὅτι ὁ Σκύθης Τόξαρς ὁ ἱατρὸς πρὸς καταστροφὴν τοῦ λοιμοῦ ἐν Ἀθήναις μιάματος διέταξε καὶ ἐράντισαν τὰς στενωποὺς διὰ πολλοῦ οἴνου.

Ἡ ἐμπόδισις τῆς παραγωγῆς τῶν μισμάτων τῶν οισηπῶτων σωμάτων, ὡς προηγουμένως εἶπομεν, ἐγένετο καὶ νῦν γίνεται διαφόροις τρόποις. Ἐν Αἰγύπτῳ τῆ ταριχεύσει. Ἐν Ἀσίᾳ διητήρουν ἄσχηκα τὰ πτώματα ἐν ἐλαίῳ. Ὅπως εἶχε τὸ πτώμα τοῦ Βήλου ἐν τῷ τάφῳ αὐτοῦ, ὃν ἤνοιξεν ὁ Ἑβρῆς ὁ Δαρειῖος.

Ἐπὶ Ὀμήρου μετεχειρίζοντο χρίσμα τῶν λιπαρῶν, ὅπερ ἐκάλουον ἄλεεφαρα, ὡσαύτως καὶ τὸ μέλι. Οὕτως διητηρήθη τὸ πτώμα τοῦ Ἀχιλλέως ἄταφον 18 ἡμέρας.

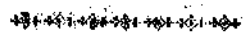
«Καίω δ' ἐν τ' ἐσθῆτι θεῶν, καὶ ἀλείφατι πολλῷ
καὶ μέλιτι γλυκερῷ».

Τὸ μέλι εἶναι ἀντισηπτικόν. Ὁ Κλεομένης, ὁ τῆς Σπάρτης βασιλεὺς διέτρεξε ἐν μέλιτι τὴν κεφαλὴν τοῦ φίλου του Ἀρχωνίδου. Τὸ σῶμα τοῦ Ἀρχωνίδου διεταρβήθη ἐν μέλιτι μετακομισθὲν εἰς Σπάρτην. Καὶ τὸ σκόρδιον ἔχει ἐντισηπτικὴν ἐνέργειαν.

Ἡ χυμία νῦν παρέσχετο ἄλλας ὕλας ἐπι ἀσφαλιστέρας. Τοιαῦται εἰσὶ τὸ φανικόν ὄξυ, τὸ σισιλευράς, τὸ ἀρσενικῶδες ὄξυ, ὁ διχλωροῦχος ὑδράργυρος, τὴ χλωροῦχος ὑδράργυρος, ὁ θεϊκὸς χαλκός, ἡ στυπτηρία, τὸ οινόπνευμα, ἡ χλωροῦχος τίτανος, τὸ νίτρον, τὸ ἄλας, ἡ σάκχαρις, τὸ χλωρίον, ὁ ὀξικός μόλυθος, ὁ θεϊκὸς σίδηρος, τὸ ὄζον, τὸ καλιχυλλάτον σόδας κλπ.

Ὅμοιος ὁ ηλεκτρισμὸς τῆς ἀτμοσφαιρας, τὸ ὄζον, αἱ ἀστρακαὶ, αἱ βρονταὶ κλπ. Καὶ ἐν τῶν φυτῶν ἡ εὐκάλυπτος, τὰ ἀρωματικά ἀνθη κλπ. Πάντα καταστρέφουσι τὰ μύασματα.

Ὁ ἀήρ τοῦ σπουδαστηρίου, τοῦ ὑπογείου, τοῦ σταβίου, τοῦ θαλάμου, τῆς κλίνης, τοῦ νοσοκομείου κλπ. ἐρπύριεχει διάφορα κατὰ τὸ εἶδος μικροζωάρια, ὡσαύτως καὶ ὁ ἀήρ τοῦ θαλάμου τῶν διαφόρων νοσηνῶν. Τοῦτο πρόερχεται διότι ἡ ἐκ στόματος τῶν ἀνθρώπων, ἡ ζῶων ἐκτεπιπομένη περιττὴ ὕλη διὰ τῆς ἀδ' αἵλου διακνοῆς ὑφίσταται ζύμωσιν τινὰ, ἐξ ἧς παράγονται μικροζωάρια. Τὸ αὐτὸ γίνεται καὶ ἐκ τῶν φυτικῶν ἢ ζωικῶν ὑλῶν τῶν εὐρισκομένων ἐν διαφόροις τόποις. Ἀποδεικνύεται δὲ τοῦτο πειραματικῶς, ἐὰν ἐκτεθῆ καλῶς ἀπεσταγμένον ὕδωρ ἐν τῇ ἀτμοσφαιρᾷ καὶ μετὴν ἤρουν ἐπὶ ἡμέρας, ὅτε διορῶνται ἐν αὐτῇ μικροσκοπία διάφορα εἶδη μικροζωαρίων.

ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ

ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΤΟΥ ΑΔΕΝΙΤΟΥ

Οἱ ἀδένες τοῦ λαιμοῦ ἐπίστε πρὶσκονται ἕνεκα χοιραδικῆς καχεξίας, ἕνεκα φλογώσεως ρίζης ὀδόντου, ἕνεκεν στενοχωρίας κτλ. πρὶσκονται ἐπίστε ἢ εἰς ἢ πλείονες ἀδένες (ἐλγές). Πονοῦσι φλογίζονται καὶ ἐμπυώζουσι, ὥστε τινὲς Πατροὶ σχάζουσι τὸ δέρμα ἐνα τὸ πύον ἐξέλθῃ· οὕτω προσθέτουσι νέαν πάθεισιν ἐκ τῆς τομῆς καὶ θεραπεύουσι δύο τοιαύτας τὴν τῶν ἀδένων καὶ τὴν τῆς

πληγῆς, ἧτις ἀφίνει οὐλὰς ἀσχημιζούσας τὸν λαιμόν. Ἡ καλλιτέρα θεραπεία εἶνε ἐκείνη, ἧτις διαλύει τοὺς ὄγκους τούτους ἀνευ τομῆς.

Πρὸς τοῦτο χρῆ ἐξωτερικῶς τὴν ἐξῆς ἀλοιφήν.

Α.	Υδροϊωδικοῦ κλέως	κόκκους	20
	Ἐκχυλίσματος εὐθαλαίας	»	20
	» κωνίου	»	20
	» ὀπίου	»	10
	» δωρονίκου (ἄρνηκας)	»	10
	Ἀλοιφῆς κητοσπέρματος	δρ.	4

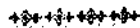
M. κ. τ.

Χρῆσις. Ἐπάλειψε πρωὶ καὶ ἐσπέρας διὰ ποσοῦ ὄγκου ἐρεθίνθου καὶ ἐπίθεε τριμάχιον παλαιᾶς φλανέλλας.

Ἐσώτερικῶς λάμβανε πόσιν ἐξ :

	Υδατος μελισσῆς	δρ.	20
	» κιστρίου	»	20
	Σιραπίου ἀπλοῦ	»	5
	Υδροϊωδικοῦ κλέως	κεκ.	30

Χρῆσις. Λάμβανε ἀνὰ μίαν κωταλίαν σούπας πρωὶ καὶ ἐσπέρας

ΛΕΥΚΩΜΑΤΟΥΡΙΑ ΙΔΙΟΠΑΘΗΣ

Λάβε. Υδατος καθαροῦ δρ. 75 πρόσθεε νιτρικοῦ ὀξέος ἀραιωμένου σταγόνας 10. Νιτρικοῦ αἰθέρος ἀλκοολούχου 40 σταγόνες. Σιραπίου ἀπλοῦ δρ. 4 μ. κ. τ. Χρ. ἀνὰ ἐν κοχλιάριον μέγα πρωὶ καὶ ἐσπέρας.

Ἄλλο

Λάβε.	Κικιδικοῦ ὀξέος	κόκ.	20
	Υδατος κιστρίου	δρ.	20
	σακχάρου	δρ.	2

M. κ. τ.

Κατὰ πᾶσαν ὥραν ἀνὰ ἐν μέγα κοχλιάριον.

Ἄλλο

Οἴνου κολοκύνθης (vini colochinthae) δρ. 50. Χρ. ἀνὰ μίαν κωταλίαν κατὰ πᾶσαν ὥραν μέχρι οὗ ἀρξάνται ἐκκενώσεις ὑδάρα.

Ἄλλο

- Α. βάμματος καθαρίδων δρ. 1
- σεραπίου κόμμεας » 30
- ελαίου κινναμώμου (κανέλλας)σταγμ. 10

M. κ. τ.

Χρ. Ἄγρ ἐν κοχλιάριον μικρὸν καθ' ἐσπέρας ἐν ὥρᾳ ὕπνου καὶ τὴν πρωΐαν.

ΑΛΟΙΦΗ ΠΑΥΞΟΔΥΝΟΣ

Πραυίνει καὶ καταπαύει τοὺς πόνοους, τοὺς προερχομένους ἐκ πληγῆς ἢ τραύματος.

- Α. Ἐκχυλισμάτος δωρονίκου (ἀρνικας) κόκ. 20
- » εὐθαλίας (βελλαδόνος) » 20
- » ὀπίου » 10
- » καφουράς » 5
- Ἄλοιφης σπερμ. κήτους δρ. 4

M. κ. τ.

Χρ. Λάβε ποσὸν μέχρις ἐρεβίνθου ὄγκου καὶ ἐπάλειψε τὸ ἀλγοῦν μέρος πρωΐ, μεσημέριαν, ἐσπέρας καὶ ἐπίθεε τεμάχιον παλαιᾶς φλανέλλας.

ΘΥΜΑΡΗ

ΠΕΡΙ ΠΟΛΥΤΕΛΕΙΑΣ ΥΓΙΕΙΝΩΣ

Πολυτέλεια λέγεται ἡ χρῆσις πραγμάτων ὑπερμέτρου ἀξίας πρὸς τὰς τοῦ βίου ἀνάγκας. Ὄταν αὕτη γίνεταί παρά πλουσίων, ἐχόντων πλεῖσσεμα ἐκ τῶν προσόδων, εἶνε θεμιτὴ καὶ ὠφέλιμος οἰκονομικῶς εἰς τοὺς τεχνίτας καὶ καλλιτέχνας· βελτιώνει τὰς ὥραις τέχνας καὶ ἐπισχέει τῶν καλλιτεχνῶν τὴν ἀμύλλαν. Ὄταν ὁμως γίνεταί παρά τῶν μὴ ἐχόντων πλεῖσσεμα προσόδων, εἶνε καταστρεπτικὴ· διότι ἐπαυξάνει τὰς τοῦ βίου ἀνάγκας· ἐπιφέρει στερησεις, ὑποχρεώσεις πρὸς δάνεια, ἐξευτελισμὸν, ταπεινώσει τῶν εὐγενῶν αἰσθημάτων, ἀτίμωσιν καὶ ἥθικὴν διαφθορὰν καὶ ἐπὶ τέλους καταστροφὴν, σὺν τῇ ἀπωλείᾳ τῆς υγιείας καὶ εὐεξίας.

Ὅσον ὀλιγοτέρας ἀνάγκας ἔχει ὁ ἄνθρωπος ἐν τῷ βίῳ τόσον εὐδαίμονέστερος εἶνε. Δὲν γὰρ βίον ἀτράρχον, ἡμερον καὶ τερ-

πνόν· ἔχει τὴν διάνοιαν διαυγῆ τὸν νοῦν ἐργαζόμενον ἡσυχῶς καὶ σαφῶς, κατέχεται ὑπὸ φαιδρότητος, αἰσθάνεται ἀνεξαρτησίαν φρονημάτων, δὲν ταπεινοῦται διὰ τῆς κολακίας πρὸς ἀπόλαυσιν ἀργυρίων καὶ ἔχει ἐνδόμυχον χαρὰν, ὅταν μάλιστα πράττει καινοφελές ἀγαθόν.

Ὁ τοιοῦτος προσέχει ὅπως μὴ αὐξήσῃ ἀπερισκέπτως τὰς ἀνάγκας τοῦ. Ταῦτα κατορθοὶ διὰ τῆς ὀλιγαρκείας, ἥτις εἶνε ὁ φύλαξ τῆς υγιείας, καὶ ἡ τροφὴ τοῦ πνεύματος καὶ τῆς ψυχῆς.

Διὰ τοῦτο οἱ τύραννοι καὶ οἱ ἐπίθουλοι μονάρχαι φροντίζουσι πρὸς ἐπαύξειν τῆς πολυτελείας καὶ διάδοσιν ταύτης εἰς ὅλας τὰς τάξεις τῆς κοινωνίας, ἵνα ἀξάνωσι τὰ ἀνάγκας καὶ ταπεινώσι τὰ φρονήματα καὶ αἰσθήματα.

Οὐδόλωσ ὑγιῆς ἐστὶ μόνον ὁ ἔχων πρόσωπον εὐείδες, ὁ ἐπιθίων καλῶς, ὁ κοιμώμενος καλῶς· ἀλλὰ ὁ ἔχων σὺν τούτοις καὶ τὰς κινήσεις τοῦ σώματος καλῶς καὶ τὸν νοῦν καλόν, καὶ καλῶς ἐργαζόμενον.

Πάντα ταῦτα ἀποτελοῦν τὸν ὑγιᾶ ἄνθρωπον.

Ὅσοι ὑπέπεσαν εἰς τὴν πολυτέλειαν, ὅσαι δηλ. οἰκογένειαὶ δαπανᾶσαι πλεῖονα τῶν ὧσων ἔχουσι, ὑπέπεσαν εἰς χρεὴ καὶ ἐπὶ τέλους κατεστράφησαν καθ' ἑα, οὗτοι καὶ κατὰ τὴν υγιάν καταστρέφονται καὶ ἀποθνήσκουσιν αἰκτρῶς.

Φρονίμου ἴδιον εἶνε τὸ δαπανᾶν ὀλιγώτερα τῶν ὧσων ἐσοδεύει, καὶ διατηρεῖν κεφάλαιον διὰ τὸ μέλλον, χωρὶς ὁμως νὰ στερεῖται τῶν πρὸς τὸ εὖ ζῆν ἀπολύτως ἀναγκαίων. Οὗτος διαγεῖ βίον εὐδαίμονα.

ΑΡΧΑΙΑ ΚΟΛΟΞΕΙΑΙΑ ΕΡΓΑ

Ἄν δὲν ὑπῆρχον αἰγυπτιακαὶ κατακόμβαι, ἐνθα διατηρήθησαν ἔργα ἀνθρώπων πανάρχαια, δὲν θὰ ἐγνωρίζομεν οὐδὲν περὶ τῆς ὑπάρξεως τῶν πεπολιτισμένων ἐκείνων ἐποχῶν. Πανταχοῦ αἰσθάνονται πανάρχαια κολοσιαία ἔργα, ὑπαδεικνύοντα ὅτι ὑπῆρχαν ἄνθρωποι μεγάλου ἀναστήματος, οὗς ἐπὶ Ὀμηρικῆς ἐποχῆς ἐκάλουν κύκλωπας. Οὗτοι ἐποίησαν τὰ σωζόμενα κυκλώπεια ἔργα τεραστίων δόχων, ὑπερτεροῦντα τὴν δύναμιν τῶν ἀνθρώπων τῶν

μεταγενεστέρων εποχῶν. Ὁ Ὀμηρος λίαν εὐφυῶς περιγράφει τὴν κύκλωπα Παλύφημον, ὁ ὁποῖος ἐξεσφενδόνισε βράχον κατὰ τοῦ πλοίου τοῦ πολυμηχάνου Ὀδυσσεύς.

Κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὸν ἄνθρωπον ἦσαν καὶ τὰ κτήνη τότε μέγιστα, οἱ ἵπποι κτλ. Τοῦτο ὑπεμφαίνεται ἐκ τῶν σωζομένων ἀλλοιωτῶν ὁδῶν τῆς προϊστορικῆς καὶ πέραν αὐτῆς ἐποχῆς· διότι οἱ ἀλλοιωτῆρες διατηροῦνται ἔτι ἐπὶ μεγίστων ὄγκων πέτρων, δι' ὧν διήρχοντο τροχοὶ ἀμαξῶν κολοσσίων ἀνασυρομένων διὰ μεγίστης δυνάμεως. Πρὸς δὲ καὶ ἡ κλίσις τῆς ὁδοῦ πολλοῦ εἶνε ὑπὲρ τὰς 50 μοίρας.

Σῶζεται γέφυρα ἀνωθεν τοῦ χωρίου Δαμαλᾶ (Τροίζην τὸ πάλαι) τοῦ δήμου Τροίζηνιας καλουμένη Διαθόλου γέφυρα· ἀποτελουμένη ἐκ δύο μόνον κολοσσίων πετρῶν, τὰς δύοικίας νῦν ἀδύνατον εἶνε νὰ τοποθετήσωσιν ἄνθρωποι καὶ μηχανήματα τῆς σημερινῆς ἐποχῆς. Σῶζονται κτίρια ἐν Θήβαις τῆς Αἰγύπτου ἀνάγλυφα κολοσσία, ὁ Μέμνων, οἱ δευλίσκοι κτλ. Ἐν Παλαιτίνῃ εἰσὶν κολοσσία ἐπίσης σῶζονται καὶ θύραι, αἵτινες ἐκλείοντο διὰ φύλλων μονολίθων παμεγίστων. Ἐν τῷ Εἰρήνικῷ Ὠκεανῷ ἐν νήσοις κατοικουμένοις ὑπ' ἀγρίων σῶζονται κολοσσία πύλαι λελαξευμένα καὶ τοποθετημένα καθέτως. Σῶζεται ὁδὸς κυκλωπεία κεχαραγμένη ἐπὶ τῶν κορυφῶν τοῦ ὑψηλοτέρου ὄρους τῆς Ἀμερικῆς.

Κατακόμβαι πανάρχαιαι Αἰγυπτιακαὶ ὑπάρχουσι καὶ ἐν Ἀρκαδίᾳ ἐν τῷ δήμῳ Βαλτασίῳ πλησίον τοῦ χωρίου Κεραστῆρι ὑπὸ τὰς ὑπορείας τοῦ ὄρους Βορρᾶς, ἐνθα αὐτομάτως καταπεσόντος μέρους τῆς κατακόμβης, ἠγεώθη ὁπή, ἐνθα καταβάντες χωρικοὶ μετὰ φωτὸς εὐρὴν ὑπόνομον ἐπιμήκη ἐπὶ τῶν παρειῶν τοῦ ὄπου ἐκείντο διάφορα εἰδῶλια πηλίνια αἰγυπτιακῆς περιβολῆς καὶ τέχνης τελείας, ὀρειχάλκιναι μικροὶ προτομαὶ αἰγυπτιακαὶ, ἀγγεῖα μικρὰ διαφόρου σχήματος, ὧν τινὰ παρελάβομεν. Βεβαίως ἀνήκωμ εἰς λίαν ἀρχαιοτάτην ἐποχὴν διότι ὀλίγον πέραν τῆς ὕστερας ταύτης ὑπάρχουσι τοῖχοι οἰκιῶν κυκλωπεῖοι, ὅπερ δεῖκνυσι ὡς καὶ τὰ ἀνωτέρω, ὅτι ὑπῆρχόν ποτε κάτοικοι ἐκεῖ αἰγύπτιοι.

Ἐπίσκεινται ἔργα τῆς λιθίνης ἐποχῆς καὶ ἐν Ἑλλάδι καὶ ἐν Ἑβρώπῃ καλῶς κατεργασμένα ἐκ λίθου πυρίτου. Διὰ τίνων ἐργαλείων κατεσκευάζοντα εἰς μαχαίρας, εἰς λόγχας, εἰς κοσμήματα; Ἄγνωστον διότι τότε ἡ χρῆσις μετάλλων ἦτον ἀγνωστος. Ἐν ταῦτοις ἐν ᾧ εὐρίσκονται ἔργα παναρχαιοτάτης ἐποχῆς καὶ πολλὰ τούτων εὐρίσκονται καὶ εἰς μεμονωμένας νήσους τοῦ ἀρχιπελάγους, ἔγνη σκελετοῦ ἀνθρωπίνου οὐδαμοῦ ἀπαντῶνται, ἐκτὸς μόνον ζῶων ἀπολιθωμένων; ἀπερ οὐδαμῶν ἐμοιότητα ἔχουσι πρὸς τὰ τῆς παρούσης ἐποχῆς. Ἦ λοιπὸν ἐγένοντο ἐκεῖναι αἱ πλάσις; Ἐξαφανίζονται ἀπὸ προσώπου γῆς ὡς ἔτι καὶ νῦν εξαφανίζονται φυλαί, χωρὶς νὰ εὐρίσκῃται σκελετὸς τις ἀνθρώπου καὶ κτηνῶν.

Ἀποθνήσκουσι τόσα ἄγρια ζῷα κατ' ἔτος εἰς τὰς ἐρήμους εἰς τὰ δάση εἰς τὰς φωλεὰς των. Τί γίνονται αὐτῶν οἱ σκελετοὶ;

Καὶ ὅμως ἡ πλάσις καὶ ἡ μορφή διατηρεῖται ἡ αὐτὴ ὅπως τὴν ἄριστον ὁ Πλάστις καὶ μένει ἀμετάβλητος. Μεταβάλλονται τὰ ὄντα κατ' ὄγκον, καὶ τὴν ἐποχὴν καθ' ἣν ὑπῆρξαν ὄντα κολοσσία, διαδέχονται αὐτὴν ὄντα ἐλάσσονος ὄγκου. Ὅθτι καὶ οἱ ἄνθρωποι οἱ νῦν εἶνε ἐλάσσονος ἀναστήματος καὶ δυνάμεως ἀνθρώπων ἄλλων ἐποχῶν. Ἐν παρόδῳ λέγομεν ὅτι παρὰ τῷ ὄγκῳ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις, ἐν χωρίαις, διατηροῦνται κατὰ παράδοσιν ἰδέαι, ὅτι ὑπῆρξαν ποτὲ ἄνθρωποι γίγαντες ἔχοντες δέρμα ἐξ ὄνου σφιστάμενον καὶ ὅτι τὸ δέρμα διετηρήθη μόνον εἰς τοὺς ὄνους τῶν νῦν ἀνθρώπων.

Πάντα βεβαιοῦνται ὡς ἔργα ἀνθρώπων μεγίστου ἀναστήματος καὶ μεγίστης ἰσχύος καὶ ἐργαζομένων μεθοδικῶς. Ἀλλὰ διὰ τίνων ἐργαλείων εἰργάζοντο οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ; τότε ὑπῆρχον; ἄδηλον καὶ ἀκατανόητον. Διότι τότε οὔτε αἰθρὸς οὔτε ἄλλο μέταλλον ὑπῆρχε.

Τὰ ἀνακαλυπτόμενα ἀπολιθώματα ζῶων καὶ πτηνῶν, εἰς τὰ μεταλλεῖα τῶν γαιανθράκων ὑποδεικνύουσιν ὅτι ὑπῆρχον καὶ ζῷα καὶ φυτὰ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης μέγιστα. Τὸ δὲ περίεργον καὶ ἀκατανόητον εἶνε ὅτι ἀνθρώπου σκελετὸς οὐδαμοῦ εὐρέθη, καὶ ὅμως εὐρίσκονται ἔργα ἀνθρώπινα.

ΥΓΙΕΙΝΗ ΓΕΩΡΓΙΚΗ

Ἀσθένεια τῶν μελισσῶν

Κυριωτέρα ἀσθένεια τῶν μελισσῶν εἶναι ἡ Δυσεντερία καὶ ἡ Δυσπεψία. Ἡ Δυσεντερία προέρχεται ἐκ τῆς ὑγρασίας, καὶ φανεροῦται περὶ τὸν Φεβρ. ἢ Μάρτιον· αἱ δὲ λοιπαὶ ἀσθένειαι προέρχονται ἐκ τῆς πείνης, τῆς ἀκαθαρσίας, τῆς ἀποφορᾶς, τοῦ ψύχους καὶ τοῦ ἐκτὸς τῆς κυψέλης περιορισμοῦ ἐν καιρῷ χειμῶνος. Γινώσκεται δὲ ἡ Δυσεντερία, ὅταν κάτωθεν τῆς κυψέλης ἀναφαίνωνται κίτρινα περιττώματα (κόπρανα)· διότι αἱ μέλισσαι ὑγιεῖς οὐσαι, οὐδέποτε κοπρίζουσι ἐν τῇ κυψέλῃ, οὐδὲ πλησίον αὐτῆς, ὡς τὰ ἀπρόσεκτα καὶ ἀκάθαρτα παιδία, ἀλλὰ μακρὰν αὐτῆς.

Καλλιτέρα θεραπεία τῆς Δυσεντερίας εἶναι·

α'.) Ἡ χορηγία ἀλμυροῦ ὕδατος, τὸ ὅποιον πίνουσι μετὰ πολλῆς εὐχαριστήσεως.

β'.) Ἡ χρῆσις τοῦ καπνίσματος ἐξ ἀπιβράσματος δεινρολιθάνου ἢ θυμαρίου.

γ'.) Ἡ χρῆσις ζαχαρώδους, ὅταν, καὶ ἀνευ Δυσεντερίας, φαίνωνται ἀσθενεῖς, ὄχραι καὶ ὀνηραί.

Ἡ δὲ Δυσπεψία, ἥτις δύναται νὰ ἐξολοθρευθῇ αὐτὰς προέρχεται ἀπὸ αἰσθηθῆναι ψύχος, καὶ θεραπεύεται, ἐάν τις τῆς ἐσθιμᾶδος, ἐν καιρῷ τῶν ἀνθέων, κρατῶνται αἱ μέλισσαι κεκλεισμέναι ἐντὸς τῆς κυψέλης, ἀνευ ἐμποδίου τοῦ ἀτμοσφαιρικοῦ ἀέρος.

Αἱ λοιπαὶ ἀσθένειαι, οἷον ὁ λοιμὸς, ἡ Σκυρίασις τοῦ θώρακος, ἡ ἐξόγκωσις τῶν κερατίων, ἡ Φθειρίασις καὶ ἄλλαι, ἀνὰ καλύπτουσι οἱ ἔντομολόγοι, καὶ αἱτινες εἰσὶν ἄγνωστοι τοῖς πολλοῖς, προέρχονται ἐξ αἰτίας τῶν συνθέτων τροφῶν, τὰς ὁποίας δίδουσι τινες εἰς τὰς μελλίσσας ἐν καιρῷ δυστυχίας. Αὐτὸ τοῦτο συμβαίνει καὶ εἰς τὰς κηρίβρας, ὅπου εὐρίσκονται οἱ νεώσοι τῶν μελισσῶν, αἱτινες δὲν δύναται ν' ἀναπτυχθῶσιν, ἥτοι νὰ γίνωσι μέλισσαι, ἀλλὰ μένουσι εἰς κατάστασιν νυμφῶν. Τοῦτου ἕνεκα ὁ μελισσοτρόφος ὀφείλει ν' ἀφίνη τροφήν ἐν τῇ κυψέλῃ, ὅταν τρυγᾷ αὐτήν.

Συλλογὴ μέλιτος.

Τὸ μέλι συνάγεται ὑπὸ τῶν μελισσῶν ἐκ τῶν ἀνθέων τῶν φύλων καὶ τῶν φλοιῶν. Τὸ μέλι εὐρίσκεται εἰς τοὺς τῶν ἀνθέων

ὀπίρου, αἱτινες εἶνε τὸ τῶν φυτῶν θηλυκὸν ὄργανον, τὸ ὅποιον δέχεται τὴν σπερματικὴν κόκκιν (γύριν καλουμένην). Μόνη δὲ ἡ συνάφεια τῆς κόκκιν φέρει τὴν γονιμοποίησιν καὶ ἀνάπτυξιν τῆς ὠοθήκης, ἥτις ἀποτελεῖ τὸν καρπὸν. Πάντα δὲ τὰ λοιπὰ μέρη τοῦ ἀνθους μαραίνονται καὶ πίπτουσι.

Οἱ γεωργοὶ ὀφείλουσι νὰ γινώσκωσι, ὅτι αἱ μέλισσαι πετῶσαι ἀπὸ φυτοῦ εἰς φυτὸν, καὶ ἀπὸ ἀνθους εἰς ἀνθος, διευκολύνουσι τὴν γονιμοποίησιν τῶν φυτῶν, καὶ ἐξασφαλίζουσι τὴν ἀνάπτυξιν τῶν καρπῶν· διότι αἱ μέλισσαι διασχίζουσι τὰς θυλακίδας, αἱ ὁποῖαι κατέχουσι τὴν γονιμοποιητικὴν κόκκιν, διευκολύνουσι τὴν διασπορὰν αὐτῆς, μεταφέρουσι αὐτὴν οὐ μόνον ἐπὶ τῆς ὑπέραι τοῦ οἰκείου ἀνθους, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων. Ἡ ὑπηρεσία αὕτη εἶνε λίαν ὠφέλιμος εἰς τὴν Γεωργίαν, διότι αἱ ἐκ ταύτης ὠφελεῖται εἶνε ἀνώτεροι παντὸς ὑπολογισμοῦ.

Σημ. Οὐδεὶς ἀγνοεῖ, ὅτι τὰ σύκα, τὸ ὠραῖον τοῦτο ὄπωρτον, οὐδέποτε ἤθελεν ὀριμάζει, ἀν δὲν βῆρχον αἱ ἀγρίαι συκαί, ἐξ ὧν λαμβάνοντες τὰ ἄωρα ἐκεῖνα σύκα, (τὰ ὀνομαζόμενα ὄρνοι) κρεμῶσιν ἐπὶ τῶν ἡμέρων συκαῶν. Ἐπὶ τῶν ἀγρίων τούτων λοιπὸν σύκων κἀθηναι αἱ μυῖαι καὶ λαμβάνουσι τὴν ἐπὶ τῆς κορυφῆς κόκκιν, μεταφέρουσι αὐτὴν ἐπὶ τῆς κορυφῆς τῶν ἡμέρων καὶ οὕτως ὀριμάζουσι ταῦτα.

Τὸ μέλι (ἢ γλυκετά δηλ. ὕλη) διατρέφει τὰ φυτὰ ἐν τῇ νεότητι αὐτῶν, ὡς τὸ γάλα διατρέφει τὰ ζῶα. Εὐρίσκεται δὲ τοῦτο εἰς τοὺς κορμούς δένδρων τινῶν καὶ εἰς τοὺς χορτώδεις κλάμους τῆς ζαχαρώδους, τοῦ ἀραβοσίτου, καὶ εἰς τὰς διαφόρους ῥίζας· ἰδίως δὲ εἰς τὰς τῶν δαυκίων, γουλίων, ῥαφανίδων, γεωμήλων κλπ. καὶ κατ' ἐξοχὴν εἰς τοὺς πέπονας, τὰς σταφυλάς καὶ τὰς διαφόρους ὀπάρας. Αἱ ἐκ τῶν κυψελῶν ἀναπνευόμεναι εὐωδία διαδηλοῦσι τὴν ποιότητα τῶν ἀνθέων, ἐξ ὧν συνεκομίσθη τὸ μέλι.

Τὸ μέλι τὸ ἐκ τῶν ἀνθέων τῶν κομμάτων προεργόμενον εἶνε μικρὸν ὄλιγον. (Ὅρα περὶ μέλιτος «Υγιεινὴν» καὶ «Φοῖβον» καὶ ἄλλας ἐπὶ ἰδιότητος). Τὸ δὲ μέλι τοῦ Ἰμμητοῦ εἶνε μοναδικόν, ὡς λέγουσιν οἱ τοῦτο ἔμπροσθεν, διότι ἔχει ἐξαιρετικὴν εὐωδίαν, ἕνεκα τοῦ πλῆθους τῶν ἐν τῷ Ἰμμητῷ ἀγρίων τριανταφυλλῶν καὶ τοῦ ἐν αὐτῷ εὐώδους ἁίμου ἐξ ὧν συλλέγεται.

Τὸ μέλι τῆς ἀνοιξῆς καὶ τοῦ καλοκαιρίου εἶνε ἀνώτερον τοῦ παραγομένου τὸν φθινόπωρον κατὰ τε τὴν ποιότητα καὶ τὴν λευκότητα· διότι τὴν ἀνοιξὴν καὶ τὸ καλοκαίριον πίπτει ἐπὶ τῶν φυτῶν οὐσία τις ζαχαρώδης, ὡς τὸ δροσόμελι, ὅπερ ἐστὶν ὕλη,

ἅτις διατρέφει καὶ συντηρεῖ τὰς οὐκείρας καὶ τὰ ἄνθη, ἐξ ὧν αἱ μέλισσαι λαμβάνουσι τὸ μέλι.

Τὸ δὲ κηρίον, κατὰ τὰς ἀκριβεῖς μελέτας τῶν ἐπισημοτέρων μελισσοουργῶν, παράγεται ἀπὸ τὴν ζαχαρώδη ὕλην τοῦ μέλιτος, κατεργαζόμενον ἐν τῷ στομάχῳ τῶν μελισσῶν καὶ διιδρούμενον ὑπὸ τῶν ἑ γαστρικῶν δακτυλίων. Ὅταν αἱ μέλισσαι κατοικήσωσιν ἐν τῇ κυψέλῃ, βλέπει τις μετ' ὀλίγας ἡμέρας εἰς τὴν ὑποκειμένην σανίδα πλῆθος κηρίων ἐλασματιῶν, ὁμοιάζοντων πρὸς τὰ λέπια τῶν ἰχθύων. Πᾶσα μέλισσα κατασκευάζει θ' ἐλασματῖα ἢ λέπια, τὰ ὅποια ἀρκοῦσι πρὸς κατασκευὴν κελλίου, ἰκανοῦ νὰ δεχθῆ ὡς τῆς μητρὸς βασιλίσσης. Τὸ κηρίον, χυμικῶς ἐξεταζόμενον, εἶνε φυτικὸν ἔλαιον.

Θέσεις τοῦ μελισσῶνος καὶ φυτὰ τῆς μελισσοτροφίας.

Ὁ μελισσῶν πρέπει νὰ τοποθετῆται εἰς χαμηλὰς θέσεις, δηλ. εἰς κοιλάδας καὶ πρόποδας λόφων, βλεπούσας πρὸς βόρρᾶν μᾶλλον, ἀλλὰ μὴ προσβαλλομένης, εἰ δυνατόν, ὑπὸ βορείων ἀνέμων. Εἰς τὰς θέσεις ταύτας εἶνε καλὸν νὰ ὑπάρχη μὲν ῥοαὴ πλησίον, ἵνα ὑδρεύωνται αἱ μέλισσαι, ἀλλὰ νὰ μὴ ἔχη ἔλη, τὰ ὅποια προξενοῦσι ὑγρασίαν καὶ ὀμίχλην, ἐξ ὧν μεγάλως βλάπτονται αἱ μέλισσαι, αἰτίνας δὲν φοβοῦνται τόσον τὸ ψύχος, ὅσον φοβοῦνται τὴν βροχὴν, τὴν ὑγρασίαν καὶ τὴν ὀμίχλην.

Πλησίον τοῦ μελισσῶνος πρέπει νὰ ὑπάρχωσιν ἢ νὰ φυτεύωνται πρὸς τροφήν τῶν μελισσῶν κατάλληλα δένδρα, θάμνοι καὶ ἀνηρέερα φυτὰ, ἀλληλοδιαδόχως ἀνθίζοντα καὶ καλὸν κηρίον καὶ μέλι παράγοντα, ὡς εἶνε κατὰ τὰς ἀρίστους μελισσοουργοῦς, ἡ βερμυκοκία, ὁ σπένδαμνος, ἡ καστανία, ἡ τριανταφυλλία, ἡ λεμονία, ἡ ἀμυγδαλία, ἡ λιπσοκία, ἡ ροδακινία, ἡ ἀπιθία, ἡ δαμασκηνία, ἡ πετλία, ἡ δρῦς, ἡ κουφοξυλία, ἡ ἰτέα, τὸ κλημα καὶ τὰ τούτοις ὅμοια. Θάμνοι δὲ καὶ χόρτα ἢ ἀλθακία, τὸ ἀνηθον, ὁ βασιλικός, αἱ κράμβαι, τὸ κικώριον, ἡ μηδική, ἡ ἐρίκη, οἱ κύαμοι, τὸ μάλλιθρον, τὸ μαυροσίταρον, τὸ ἡλιοτρόπιον, τὸ σπάρτον, ὁ ὕσωπος, ἡ βίτος, τὸ ἡδύσσημον, τὸ κάρδαμον, ἡ ἀρείγανος, τὸ δάυκιον, τὸ φλησκοῦνιον, τὰ γεώμηλα, τὰ πεπόνια, τὸ δενδρολίβανον, ἡ ἀλιρασκία, τὸ σινάπι, τὸ τριφύλλιον, τὸ θιμάρι, αἱ κολοκύνθαι καὶ τὰ ὅμοια. Ἐκ τούτων ἄλλα μὲν ἀνθίζουσι τὴν ἄνοιξιν, ἄλλα τὸ καλοκαίριον, ἄλλα τὸ φθινόπωρον καὶ ἄλλα τὸν χειμῶνα ὥστε αἱ μέλισσαι εὐρίσκουσι πᾶν τὸτα τροφήν.